

Revīzijas ziņojums “Pašvaldību meži – nesaimnieciski izmantots publiskais resurss”

Revidējamo vienību viedokļi par revīziju

Alūksnes novada pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju: vai revīzija bija nepieciešama, un vai tā veikta īstajā brīdī (laikā)

Valsts kontroles izvēle iekļaut Alūksnes novada pašvaldību revidējamo vienību lokā lietderības revīzijā “Pašvaldību rīcība ar meža resursiem” ir devusi mums vērtīgu pieredzi sadarbībai ar Valsts kontroles revīzijas grupu. Ar gandarījumu jāatzīst, ka, neskatoties uz sarežģīto situāciju kvalificētu speciālistu pieejamībā un noslodzē, pašvaldība visā revīzijas periodā ir nodrošinājusi dokumentu, informācijas un paskaidrojumu sniegšanu Valsts kontroles noteiktajos termiņos un kārtībā. Iesaistīto darbinieku saziņa gan no pašvaldības, gan arī Valsts kontroles puses vienmēr ir bijusi korekta un uz rezultātu vērsta.

Pašvaldības ieskatā revidējamais laika posms no 2021. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim nebija izvēlēts veiksmīgi, jo tieši šajā periodā Latvijas ekonomiku ievērojami ietekmēja inflācija, it īpaši energoresursu (t.sk. kokmateriālu) cenu kāpums bija īpaši augsts un tās svārstības bija neordināras un neprognozējamas.

Par revīzijas secinājumiem: īsumā izklāstīt pašvaldības viedokli par iemesliem Valsts kontroles konstatētajām problēmām

Jāatzīmē, ka pašvaldības ieskatā revidenti maz konsultējās ar pašvaldības atbildīgajiem darbiniekiem, kas varētu paskaidrot un pamatot katru konkrētu rīcību. Secinājumi galvenokārt balstās uz viedokli, ko sniedz Valsts kontroles eksperti, kuri nav analizējuši konkrētus īpašumus ilgākā laika periodā, konkrētu darījumu ietekmi un saistību ar citiem pašvaldības procesiem

Neskatoties uz minēto, revīzijas process sniedza mums iespēju paraudzīties uz ikdienas darba norisēm no neiesaistītas personas redzespunkta un saprast, ka lietas, kas pašiem šķiet pašsaprotamas un labi sakārtotas, ir iespējams uzlabot un attīstīt vēl vairāk. Pašvaldība jau revīzijas norises laikā pati ir nonākusi pie svarīgiem secinājumiem attiecībā uz nepieciešamību uzlabot atsevišķus procesus mežu apsaimniekošanas jomā.

Vienlaicīgi, pašvaldības ieskatā, Valsts kontrolei ir jāstiprina sabiedrības izpratne par tās lomu, darbības principiem, metodēm un mērķi, kā arī jāskaidro ziņojumā pausto secinājumu, aplēšu vai pieņēmumu pamatotība. Minētais veicinās revīzijā konstatētā un ziņojumā atspoguļotā objektīvu uztveri, neveicinot lasītāja nepamatotu pieņēmumu, ka atsevišķas konstatētās nepilnības ir attiecināmas uz visām revīzijā iekļautajām pašvaldībām.

Par revīzijas ieteikumiem: vai Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami, un vai tie palīdzēs uzlabot iestādes darbu

Pašvaldība lielākajā daļā pieņem Valsts kontroles ieteikumus un izsaka pateicību, ka tika saklausīts pašvaldības ierosinājums atsevišķu izteikto ieteikumu svīturošanai.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu: kādas darbības plānots veikt pašvaldībā, lai novērstu revīzijā konstatēto

Ieteikumu ieviešanas periodā pašvaldība caurskatīs, papildinās un attīstīs meža apsaimniekošanas procesu budžeta un darbinieku kapacitātes iespēju robežās, kas palīdzēs

Alūksnes novada pašvaldībai vēl efektīvāk apsaimniekot un izmantot pašvaldības meža resursus.

Saldus novada pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju: vai revīzija bija nepieciešama, un vai tā veikta īstajā brīdī (laikā)

Saldus novada pašvaldība pateicas par Valsts kontroles ieguldījumu, veicot lietderības revīziju Nr. 2.4.1-7/2023 “Pašvaldības rīcība ar meža resursiem”, kas aktualizē šīs jomas nozīmi katras pašvaldības resursu efektīvai izmantošanai.

Saistībā ar revīzijas veikšanas laiku, pašvaldībai nav iebildumu, jo pašvaldības īpašumu apsaimniekošanas jautājums vienmēr ir bijis aktuāls. Revīzijas ietvarā diskutabls ir tikai revīzijas laikā izmantotais laika periods un veiktā izlase, jo uz ziņojuma publikācijas brīdi atsevišķi ziņojumā minētie fakti vairs nebūs aktuāli.

Par revīzijas secinājumiem: īsumā izklāstīt pašvaldības viedokli par iemesliem Valsts kontroles konstatētajām problēmām

Daudzos gadījumos revīzijas ziņojuma projektā ietvertie secinājumi un kopsavilkumi izdarīti, neņemot vērā faktisko īpašumu piederību pašvaldībai un tās tiesībām rīkoties konkrētajā īpašumā. Piemēram, situācijās, ja īpašums ir atsavināts, izbeigtas lietošanas tiesības vai notiek tiesvedības process par īpašuma izmantošanas tiesībām un tamlīdzīgi. Vēlamies paust nožēlu, ka šajā revīzijā netika ietverti jautājumi, kas skar īpašuma tiesību sakārtošanu, lai pilnvērtīgi plānotu gan pašvaldību līdzekļus, gan resursu skaidri nosakāma apjoma īpašumiem.

Būtiskāko neizpratni pašvaldībā radīja Valsts kontroles ziņojuma projektā paustā pozīcija, ka, neskatoties uz valstī ieviesto dažādu jomu vērtētāju sertifikāciju un pašvaldību obligāto pienākumu nodrošināt šādu ārējo speciālistu piesaisti, lai veiktu vienu vai citu darījumu, pašvaldībām ir jānodrošina kapacitāte un papildus profesionāļi, kas spētu izvērtēt šo speciālistu sniegto pakalpojumu kvalitāti. Aicinām Valsts kontroli jautājumu par speciālistu veikto pakalpojumu, kvalifikāciju un atbildību vērst nevis uz pakalpojuma saņēmējiem, bet gan uz vāja vai nepietiekoši kompetenta pakalpojuma sniedzējiem.

Kā tika minēts arī Valsts kontroles revīzijas ziņojumā, Saldus novada pašvaldībā kopumā tiek domāts un strādāts, lai kvalitatīvi pārvaldītu tās rīcība esošos meža īpašumus. Līdzīgi kā citās pašvaldībās, nenoliedzami būtu lietderīgi, ja šai jomai varētu piešķirt vairāk cilvēkresursus un līdzekļus. Diemžēl, pašvaldībām ir neskaitāmas jomas un katru gadu, sastādot kārtējā gada budžetu, ir liels izaicinājums ar ierobežotiem līdzekļiem nodrošināt visu pašvaldības īpašumu ideālu pārvaldību, nesamazinot iedzīvotāju tiesības saņemt gan primāros pakalpojumus – izglītību, sociālo palīdzību, komunālo pakalpojumu pieejamību, ceļus, gan ne tik kritiski nepieciešamos, bet sabiedrības veselībai un attīstībai nepieciešamos pakalpojumus – kultūra, sporta aktivitātes un infrastruktūra, bibliotēkas un līdzīgi.

Piekrītam atsevišķiem Valsts kontroles izdarītajiem secinājumiem un ņemsim tos vērā, organizējot turpmākās darbības pārvaldot pašvaldības meža īpašumus.

Par revīzijas ieteikumiem: vai Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami, un vai tie palīdzēs uzlabot iestādes darbu

Saistībā ar Valsts kontroles sniegtajiem ieteikumiem, varam akceptēt, ka tie kopumā ir skaidri un saprotami.

Siguldas novada pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju: vai revīzija bija nepieciešama, un vai tā veikta īstajā brīdī (laikā)

Lai nodrošinātu meža ilgtspējību, ir nepieciešama atbilstoša mežu apsaimniekošana ar mērķi saglabāt un uzlabot meža vides kvalitāti, vienlaikus garantējot arī koksnes un citu resursu nodrošinājumu. Aktuālo ikdienas darba jautājumu risināšanas laika menedžments ir ierobežojis savlaicīgu secinājumu izdarīšanu par veikto meža apsaimniekošanu līdz šim, savukārt, lai plānotu kādu darbību veikšanu, ir nepieciešams pilnvērtīgs esošās situācijas novērtējums. Revīzija veikta atbilstošā laikā, jo pēc Administratīvi teritoriālās reformas tika konstatēts, ka apvienotajos novados meža resursu apsaimniekošana tika veikta atšķirīgā kvalitātē un intensitātē, tādēļ bija nepieciešams laiks, lai izveidotu vienotu pieeju mežu apsaimniekošanai.

Par revīzijas secinājumiem: īsumā izklāstīt pašvaldības viedokli par iemesliem Valsts kontroles konstatētajām problēmām

Viens no būtiskākajiem iemesliem, kāpēc tiek atklātas, konstatētas kādas nepilnības meža resursu apsaimniekošanā, ir tas, ka līdz jaunā novada izveidošanai meža platības nebija tik lielas, lai veidotu pilnas slodzes mežu speciālista amata vietu. Pirms novadu reformas šie darba pienākumi tika deleģēti speciālistiem, kas strādāja dažādās saistītās jomās un tiem nebija specifisku, padziļinātu mežsaimniecības zināšanu, kā lietderīgāk un dabai draudzīgāk apsaimniekot mežus.

Par revīzijas ieteikumiem: vai Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami, un vai tie palīdzēs uzlabot iestādes darbu

Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu: kādas darbības plānots veikt pašvaldībā, lai novērstu revīzijā konstatēto

Siguldas novada pašvaldības speciālistu darba plānos tuvākajam periodam ietilps:

- saimnieciski izmantojama Meža apsaimniekošanas plāna izstrāde, kurā norādīti arī mežaudžu apsaimniekošanas mērķi;
- meža īpašumu robežu identificēšana vietās, kur nepieciešama atjaunošana;
- meliorācijas sistēmu apsekošana, turpināšana slēgt līgumus ar mednieku klubiem, biedrībām par medību platību nomāšanu, tostarp, bebru dambju likvidēšanu. Veikt uzraudzības funkcijas;
- meža mākslīgās atjaunošanas plānošana, stādmateriāla aizsardzība pret pārnadžu bojājumiem vietās, kuras pēc normatīvajiem aktiem jāatjauno ar skuju kokiem;
- pašvaldības budžeta ietvaros turpināt veikt jaunaudžu kopšanu;
- plānot krājas kopšanas cirtes mežaudzēs, kur tas būtu nepieciešams u.c.